Ч. 83 (13.981). Львів, субота 30. березня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Основують підкарпатський театр в Ужгороді.

На засіданні Краєвого Комітету (Виділу) в Ужгороді рішено розписати конкурс на переклади драматичних пєс з чужих мов на місцеву народню мову. Перша нагорода 1000 чк., друга нагорода 500 чк. і дві дальші по 250 чк. Пєси ті призначені для репертуару місцевого краєвого театру, що має бути оснований в найближчому часі. З цією метою Краєвий Комітет звернеться до міністерства освіти у Празі з проханням признати театрові 200.000 чк. Сам Комітет признячив для театру 80 тисяч чк. Дружина театру буде складатись головним чином із абсольвентів драматичної школи, що її ведуть тепер заходом Шкільного Реферату в Ужгороді

Після берлінських розмов.

НІМЕЧЧИНА МАЄ ЗА ВЕЛИКІ ДОМАГАННЯ.

ЛЬОНДОН, 29. 3. ПАТ. „Дейлі Телеграф" подав у своїм дописі з Берліна, що Гітлер підчас розмов з британськими міністрами мав поставити домагання: 1) зрівняти повітряну фльоту з Францією і Вел. Британією, при чому рівень треба би устійнити беручи під увагу повітряні сили Совітів: 2) означити тонаж воєнної фльоти на 400 тис. тон, бо це дозволило б Німеччині на відношення 4:5 супроти В. Британії, а в практиці вдвоє стільки, що має Франція на підставі вашингтонського договору; 3) злучити Східну Прусію з корінною Німеччиною, касуючи польський коридор, вирівнюючи границі на Горішнім Шлеську зі заявою, що теперішні східні кордони Німеччини не можна вважати ненарушними; 4) вирівняти литовський кордон й повернути 3.5 міл. німців до батьківщини; 5) підписати господарську унію з Австрією; 6) заключити обосторонні пакти про ненапад з усіми сусідами Німеччини під умовою, що всі спірні питання будуть усунені; 7) Німеччина вернеться до Ліги Націй по підписанні загального порозуміння, але не скорше.

АНГЛІЙЦІ СТРИМУЮТЬСЯ.

ПАРИЖ, 29. 3. ПАТ. Кореспондент Аваса з Льондону повідомляє, що хоча офіційні англійські кола стримуються з коментарями про берлінські розмови аж до оголошення офіційного звіту мін. Саймона, то півофіційно говорять, що домагання Німеччини є засадничо ті самі що і ревеляції „Дейлі Телеграф-у" на ту тему.

ПАРИЖ, 29. 3. ПАТ. Кореспондент Аваса з Льондону депешою з 27. березня вечором повідомляє, що на засіданні ради міністрів, скликаної, щоби вислухати звіту мін. Саймона, можна було запримітити деяку стриманість і мовчазність міністрів. Міродатні кола, що в середу рано назагал потверджували інформації „Дейлі Телеграф-у", вечором були обережніші та давали ухильчиві відповіді. Здогадуються, що уряд ще не намітив собі пляну як поставитися до домагань Німеччини.

ГОЛОС НІМЦІВ

БЕРЛІН, 29. 3. ПАТ. „Дойче Альгемайне Цайтунг" депешою свого льондонського кореспондента стверджує, що звістки „Дейлі Телеграф-у" мають на ціли підорвати в англійській опінії безпосередні розмови та викликати недовір'я між Німеччиною та її сусідами.

СТАНОВИЩЕ АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 29. 3. ПАТ. Райтер повідомляє: На запит Ленсбері в палаті громад сер Джон Саймон заявив, що візита в Берліні була одною з інформаційних візит, по яких відбудеться конференція в Стрезі. В тих обставинах не вказане складати основні декларації про ситуацію, яка є саме перед метою дослідів. На неміродайні поголоски, що появилися в деяких колах не треба звертати уваги.

Можу заявити — підкреслив міністер — що в дводенних розмовах з Гітлером ми зробили огляд своїх европейських питань у відношенні до Німеччини і що всі точки льондонського комунікату з 3. лютого були предметом дискусії. В часі розмов виявилася поважна розбіжність у поглядах між німецьким та британським урядом, але розмови таки дали вислід, бо обі сторони могли зрозуміти взаємно становище, що дуже важне для успіху справи. Щодо Стрези, де мін. Саймон сподівається зустрінутись з Мусолінім і Лявалем, то міністер підкреслив, що це буде конференція трьох великодержав, про яку можна буде говорити щойно, коли вона скінчиться.

МОСКВА СЛІДКУЄ ЗА ПЕРЕГОВОРАМИ.

МОСКВА, 29. 3. ПАТ. За берлінськими переговорами уважно слідкують у Москві, бо від висліду тих переговорів мабуть залежатиме, як підійдуть до деяких справ у московських розмовах. Закордонні кореспонденти більшовицької преси підкреслюють протисовітський характер аргументів, якими переконували німецькі державні мужі англійських політиків. Замітний теж зріст протинімецьких настроїв у Парижі та обережні англійські коментарі.

„За Індустріялізацію" гостро накидається на Німеччину, закидуючи їй зачіпні пляни супроти СССР. Газета закидає частині англійської консервативної преси кампанію в користь продовжування берлінських розмов на протибільшовицькій плятформі, та врешті стверджує, що найближчі дні розяснять напрям офіційної англійської політики.

ЛЬОНДОН, 29. 3. ПАТ. Райтер твердить, що в політичних колах закорінюється переконання, що в наслідку візити мін. Саймона в Берліні скличуть конференцію европейських великодержав, одначе досі ніщо не вказує на те, щоби те питання обговорювали у Берліні Гітлер або англійські міністри. Урядовий звіт мін. Саймона незабаром перешлють французькому та італійському урядові.

Совітський амбасадор у мін. Нойрата.

БЕРЛІН, 29. 3. ПАТ. Повідомляють урядово, що мін. Нойрат прийняв совітського амбасадора Суріца. Можна здогадуватися, що обговорювали робочі справи, які видвигнено в берлінських розмовах, де совітські зброєння відігравали поважну ролю. Правдоподібно говорили теж про загострення німецько-литовських відносин.

Мін. Ляваль прийняв большевицьке запрошення.

МОСКВА, 30. 3. ПАТ. Мін. Ляваль, відповідаючи на запрошення, телеграфічно подякував ком. Літвінову та заявив, що коли тільки дозволять йому міжнародні зустрічі, визначені на 11. і 15. квітня, з найбільшою радістю приїде на запрошення совітського уряду. Мін. Ляваль не сумнівається, що візита в Москві причиниться до закріплення мира.

Після замкнення сесії.

Варшава, 28. березня 1935.

Засідання сойму в суботу 23. березня ц. р., на якому остаточно ухвалено нову польську конституцію, а на ділі принято поправки сенату чи радше переведену ним кодифікацію конституційного закону на основі тез п. Цара, мало бути останнім у біжучій сесії. Як відомо, за приняттям тексту, ухваленого сенатом, заявилося в поіменному голосуванні 260 послів із Безпартійного Бльоку співпраці з урядом і деяких його дрібних прибудівок, за його відкиненням 139 голосів польської опозиції від найчисленішої групи ендеків почавши, а скінчивши на трьох польських представниках комуністичного інтернаціоналу. Національні меншини у соймі (20 українців, 1 білорус, 5 німців і 6 жидів) у числі 32 послів не взяли участи в голосуванні. Українські речники посли д-р Загайкевич (УНДО) і Матчак (УСРП) та одинокий у соймі незалежний білоруський пос. Єремич в коротких заявах умотивували своє становище, чому укр. посли і пос. Єремич не возьмуть участи в голосуванні над поправками сенату. Німецькі і жидівські посли не зложили ніякої заяви.

Це становище українських послів у справі нової конституції читачам „Діла" вже відоме. Викликало воно в кругах польської опозиції, особливо у польських соціялістів і людовців, різке невдоволення, що виразно зазначили у своїх промовах пос. Чапінський (ППС) і пос. Черніцький (ПСЛ), а що подається нині на основі стенографічного протоколу на іншому місці „Діла". У даному випадку політичні круги у Польщі переконалися наглядно, що українське парляментарне представництво веде свою самостійну політику і не йде та не хоче йти на пояску ніяких польських угрупувань.

Хід засідання сойму з 23. ц. м. читачам „Діла" відомий. Опозиція, спираючися на правничу інтерпретацію постанов арт. 125. і арт. 35. обовязуючої конституції щодо способу ухвал сойму стояла на тому, що до приняття поправок сенату дотично змін конституції треба кваліфікованої більшости двох третин голосів при присутності найменше половини законного числа послів. Такої більшости не одержано і супроти цього, на думку польської опозиції, не прийшло в дні 23. ц. м. до правосильної ухвали зміни конституції.

Інакшу — згори вже приготовану — інтерпретацію арт. 125. і арт. 35. обовязуючої конституції та дотичних постанов регуляміну нараз сойму застосував маршал сойму д-р Світальський, чому дав вислів у своїй промові, стверджуючи, що до приняття поправок сенату у даній справі вимагається тільки звичайної більшости голосів і тому вважає, що сойм приняв усі поправки сенату без змін.

Однак польська опозиція не зложила зброї і від Клюбу Народового пос. д-р Станислав Стронський у письмі до маршала сойму Світальського піддав у сумнів правосильність суботнішньої ухвали сойму у світлі постанов обовязуючої конституції, а навіть у інтерпретації пок. проф. Леопольда Яворського, на котру зовсім невірно покликався марш. Світальський. Це письмо пос. Ст. Стронського і було безпосередньою причиною скликання нинішнього засідання сойму, на якому поставлено як одиноку точку денного порядку затвердження протоколу засідання сойму з 23. ц. м., а посередньо ствердження ще раз, що квестіонована ухвала сойму є правосильна. Сподівалися, що прийде до нової словесної розправи на тлі важности чи неважности ухвалення конституції і тому і санація і польська опозиція явилися в комплеті.

Наступило повне розчарування. Засідання сойму тревало всього кільканадцять хвилин. Маршал Світальський велів відчитати секретареві письмо пос. Ст. Стронського, знане зрештою ще перед тим зі сторінок преси, недопустив нікого до голосу і негайно піддав під голосування внесок на прийняття до відома і затвердження протоколу засідання сойму з 23. ц. м. За прийняттям голосувала та сама більшість, що в суботу, супроти чого маршал ствердив, що цей протокол принято і затверджено та зарядив кількамінутову перерву. По перерві відчитано і затверджено протокол нинішнього засідання, почім маршал Світальський відчитав декрет президента про замкнення з нинішнім днем звичайної сесії сойму. Аналогічне письмо про замкнення сесії сенату доручено марш. Рачкевичеві. На цьому засідання скінчилося тихо і мирно без ніяких інцидентів і співів, як це було в суботу. Українські посли і нині участи в голосуванні не взяли.

Польська опозиція конституційну кампанію без сумніву програла і то у цілости і з власної вини, коли то рішила ексодус у січні м. р. З цього — як відомо — скористала з місця соймова більшість і приняла кваліфікованою більшістю так звані тези референта Цара, що і були підставою для ухвали сходифікованого сенатського проєкту. Таж сама опозиція не робила і нині ніяких спроб розвести дискусію з приводу письма пос. Ст. Стронського і у своїй поведінці не була послідовною. Якщо на її погляд становище марш. Світальського при принятті поправок сенату щодо зміни конституції в дні 23. ц. м. було незгідне з постановами конституції і його інтерпретація незгідна з виразними приписами конституційного закону та реґуляміну у так преважній справі, то належало поставити бодай демонстраційний внесок на вотум недовіря марш. Світальському. Цього не зроблено, а це знову скріпило позицію соймової більшости.

Ухвалена конституція невдовзі увійде в життя. В урядових кругах ґоворять, що черґування заряджень, що матиме на меті здійснювання конституції, було би таке: 1) виготовлення і ухвалення соймом нової виборчої ординації до сойму, закону про сенат і закону про вибір президента; 2) оголошення нової конституції у Вістниках Законів, через що вона стала би обовязуючим законом 3) розвязання сойму і сенату; 4) вибори до сойму і сенату; 5) уконституування нововибраних законодатних установ, а щойно тоді повстало би 6) питання вибору нового президента держави, якщоб през. Мосціцький уважав за відповідне уступити зі свого становища і вказати згідно з постановами нової конституції евентуального наслідника.

Найбільше, очевидно, цікавляться справою нової соймової виборчої ординації. На цю тему кружляють вістки про ріжнородні проєкти, від таких, що добір кандидатів, а тим самим і майбутнього складу сойму, залежав би від повітових рад, а у сучасній дійсности від старостів, аж до проєкту, що не багато ріжнився би від обовязуючої сьогодні соймової виборчої ординації. Вважається тут за певну річ, що виборчі ординеції до сойму і сенату та закон про вибір президента будуть ухвалені парляментарним шляхом та що у звязку з тим в травні або червні ц. р. буде скликана надзвичайна сесія сойму і сенату для вирішення згаданих справ. Щойно опісля було би розвязання сойму і сенату і визначення нових виборів найраніше на другу половину вересня або на жовтень ц. р.

Сьогодні закінчилася звичайна сесія сойму і сенату, одна з найважніших від 1921 р. для польського державного життя. Попри цілу низку нових податкових тягарів, що населення відчуе невдовзі, нова конституція кодифікує стан, що творився від травневого перевороту 1926. р. і значно поширює управнення президента держави і виконавчої влади. Польща вступає на шлях нової своєї перебудови, яка вже й має назву „паньствово ополечна". У цьому помінено — як це зазначено в останній соймовій заяві Укр. Парл. Репрезентації з 23. ц. м. — факт, що Польща не є національно однородною державою і нова конституція знає тільки громадян, натомісць не знає зовсім збірного національного життя поодиноких народів і його окремих прав. І вкріпа на цьому і дальше буде кульгати праця в конструкції нового державного устрою у Польщі, бо природних розвоєвих напрямних живого народу не здусять ніякі параграфи.

По замкненні сесії наступила граничійна „зміна варти". Уряд д-ра Козловського безпосередньо по замкненні сесії зголосив своє уступлення. До керми в уряді прийшов голова ББ пос. Валерій Славек, що вже двічі держав команду на варті. Зрештою ніяких особистих змін у складі уряду не переведено.

Д-р Степан Баран.

З нашої кооперації.

ЗМАГАННЯ КООПЕРАТИВ У СПРАВНОСТИ В 1935 Р.

Щоб розбудити серед кооператив шляхотну амбіцію і ривалізацію у справности та довести в той спосіб до підвищення їх загального рівня, проголосила Дирекція РСУК 1935 рік **роком шляхотних змагань усіх видів нашої кооперації за якнайкращий успіх у праці.**

Установлено такі змагання:

1) **серед сільських кооператив для загального закупу та збуту і їх окружних осередків:** змагання в напрямку найбільшого числа членів, найсправедливішої ціни товарів, торгу без споживчого товарового кредиту (без споживчого боргу) і доброго стягання старих споживчих боргів, якнайпильнішої внутрішньої контролі (контр. комісія надз. ради) і недопущення до ніяких манк, найліпшої дбайливости про господарський поступ у селі, якнайліпшої ціни виплачуваної рільникам за їх продукти та добрий збут цих продуктів, якнайбільшої дисципліни в закупі та збуті й осягнення доброго білянсового висліду за 1935 рік;

2) **для місько-споживчих кооператив:** змагання в цім самім напрямку (поза збутом продуктів);

3) **для молочарських кооператив:** змагання в напрямку найліпше зорганізованого членства й достави молока, найкращої розбудови власних фондів, найліпшої виплати за сирівець, найменших коштів доброї перерібки молока, поступу в технічнім уладженні молочарні, опіки над годівлею і плеканням коров, дисципліни в збуті й осягнення доброго білянсового висліду за 1935 рік;

4) **для кредитової кооперації:** змагання в напрямку найліпше зорганізованого членства і власних фондів, найкращої збірки постійних дрібних ощадностей, найліпшої дисципліни в сплаті уділених позичок, якнайліпшого узгіднення кредитової політики з дорученнями РСУК і доброго білянсового висліду за 1935 р.;

і 5) **змагання за найліпші успіхи в піонірській дяльности кооперотив нових типів** (ремісничі, робітничі, виробничі і т. п.)

Комісія, зложена з представників Ради й Дирекції РСУК, центральних установ та колеґії ревізорів, розгляне в перших чотирьох місяцях 1936 р., котрі кооперативи найліпше відповіли в цьому році (1935) вище поданим умовинам шляхотного змагання. Ця комісія може признати в кожному змаганні (1—5) більше ніж одну нагороду, але не більше як три для кожного змагання.

Нагородою буде диплом „Ревізійного Союзу Українських Кооператив".

З ДІЯЛЬНОСТИ КООПЕРАТИВНОЇ ПЕКАРНІ „ЗОЛОТИЙ КОЛОС" у ЛЬВОВІ".

„Кооперативна пекарня „Золотий Колос" заснувалася в жовтні 1931 р. В першім році з причини недобре поставленої господарки та недужиття довіря управителем пекарні пекарня йшла до повного упадку. На поручення РСУК вибрано нову управу і змінено в цілости склад управи кооперативи. Нова управа перебрала кооперативу зі стратою кругло 17 тис. зол. Але вже в 1933 р. р. стан кооперативи при добрій господарці став поправлятися. В тому році кооператива випекла 370.000 кг. печива, а торги її зросли до 141 тисяч зол. В 1934 р. виказала кооператива дальший зріст. Торги (при великій знижці цін) зросли на 143.667 зол., а всього печива випродуковано в тім році 470.310 кг., себто продукція зросла на 27 прц. У 1935 р. зріст продукції сягає 33 прц. в порівнанні з 1933 р.

В останніх двох роках виказала кооператива „Золотий Колос" реальні білянсові надвишки, при чім покрито попередню строту.

В пекарні працює під цю пору 19 осіб, з чого є платних 11 осіб, як технічний персонал при продукції, 4 розвізників печива й 1 член управи. Загально виплачено в 1934 р. персоналові 18.230 зол. Кошти продукції постійно виказують зменшення. Кошти ці значно впадуть, якщо пекарня пошириться і змеханізується.

В 1934 р. зужито на випік 36 вагонів муки, що рівняється кругло 60 вагонам жита і пшениці. Маючи на увазі виказаний вже в 1935 р. зріст продукції, як також поширення і механізацію пекарні, можна сподіватись, що кооператива в цьому році зужиє на продукцію понад 100 вагонів зерна.

НОВІ КООПЕРАТИВИ У ЧЛЕНАХ РСУК.

Рішенням Дирекції РСУК з дня 11. III. 1935 р. принято в члени Т-ва такі кооперативи: 1) „Українська Райфайзенка", з необм. відп. — Бандрів Народний (пов. Ліско), 2) Щадн. кред. С-ка „Ощадність", кзов. — Вільки Мазовецькі (пов. Рава Руська), 3) „Наш Світ", кооп. з необм. відп. — Лази (пов. Ярослав).

В. Л.

Як Сталін пімстився на Голяндії.

РИҐА, 29. 3. КАП. На приказ Сталіна замкнули в Ленінграді каплицю голяндських католиків. Має це бути помста большевицького уряду за те, що Голяндія належала до тих небагатьох держав, які голосували проти принятти СССР до Ліґи Націй.

Де Валера не візьме участи у ювилею англійського короля.

ДЕБЛІН, 29. 3. ПАТ. Премієр Де Валера заявив в ірляндськім парляменті, що дістав урядове запрошення учасництва у святочному ювилею короля Юрія V. Відповідаючи на це письмо, повідомив прем. Мекдональда, що в теперішніх обставинах не може взяти участи у тому святі і що Вільну Ірляндську Державу репрезентувати ме високий комісар у Льондоні.

Іменують вождів збройних сил.

РИМ, 29. 3. ПАТ. Король іменував ген. Де Боно вождом італійських збройних сил у східній Африці. Водночас головним шефом тих військ іменували ген. Ґасбу, а вождом [illegible] ген. Турчіо Тіролі.

Додаток до податку.

Промова сен. д-ра А. Горбачевського, виголошена на пленарному засіданні сенату в дні 26. березня 1935 р. про законопроект про 10 прц. і 15 прц. додатку до податків.

Високий Сенате! Предложений Високому Сенатові проект закону про 10 прц. і 15 прц. додаток до податків обхоплює у ст. 1. уступ 2 постанову, що додаток до безпосередніх податків має бути 15 прц. і що тим додатком є обтяжені всі безпосередні податки, з вимком лише одного ґрунтового податку. Вилучення ґрунтового податку вважаю за слушне, бо господарська криза вдарила специяльно рільництво і власники ґрунтового маєтку в інтересі господарської рівноваги, повинні бути звільнені від того додатку. Одначе не бачу ніякої раціональної підстави до обтяжування інших безпосередніх податків таким високо-відсотовим додатком. А тут маємо передовсім до діла з податком, який введено розпорядком Президента Річипосполитої з 17. березня 1924 р., як тимчасовий, переходовий засіб на час одного року. Потім цей податок від нерухомостей продовжувано з року на рік та остаточно законом з грудня 1929 р. усунено всякі часові обмеження і цей податок стабілізовано. Цей податок є одним із найтяжчих і найбільш несправедливих. Чому? Передовсім розпорядок міністерства скарбу з вересня 1934 р. ставить засаду, що висота цього податку не може бути зменшена тому, що власники чи посідачі нерухомостей не дістають тих впливів, на які рахували. Отже без огляду на те, чи хтось платить, чи не платить комірного, то власник нерухомости є обовязаний і мусить цей податок платити. Прошу панів, ми мусимо рахуватися з фактом теперішнього економічного положення. Ніхто не має змоги заспокоїти свої найконечніші життеві потреби. І природна річ, коли хтось не має з чого, то не платить чиншу, а тоді і власник нерухомости, який мусить безумовно відповідати за наложений на нього податок і мусить його платити, не має грошей. Питаюся, чи це є доцільне? Здається мені, що це виглядає на свого роду вивласнення, бо коли дійсно відносини так укладаються, що власник нерухомости мусить оплачувати податок без огляду на те, які є його прибутки і мусить нести кошти адміністрації свого маєтку у чужу користь, скажім у користь держави, то виринає питання, чи варто взагалі власникові адмініструвати дальше своїм маєтком, своєю річю, у користь чужих інтересів? Прошу панів, рахуймося з фактом, що податкові залеглости сягають поверх міліярд. Можна ріжно намагатися підходити до цієї справи. Можна скидати вину на тих, що не хотять платити, але здається мені, що залеглости в тій висоті не можуть відноситися лише до осіб, що не хочуть платити, але й до людей, які не можуть платити. Отже, коли не можуть платити чужих відсотків до того податку, то тим менше не можуть платити підвищеного податку. На мою думку, ця підвишка, як про неї каже уст. 2 ст. 1, не має підстав. Думаю, що та підвишка повинна бути редукована. І нема ніякої рації думати, що хтось у наших крізових умовинах плаває у таких достатках, що така підвишка його не заболить.

Новий польський уряд.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент призначив премієром ради міністрів голову клюбу ББ. полк. В. Славека. Одночасно на його внесок призначив міністрами: військових справ — марш. Йосиф Пілсудський, внутрішніх справ — Маріян Зиндрам Косцялковський, закордонних справ — дипл. полк. Йосиф Бек, скарбу — проф. д-р Владислав Маріян Завадський, справедливости — Чеслав Міхаловський, освіти й віроісповідання — Вацлав Єнджеєвич, хліборобства і земельних реформ — Юліян Понятовський, промислу і торговлі — дипл. майор Генрик Фльояр Райхман, комунікації — інж. Михайло Буткевич, суспільні опіки — Юрій Пацьорковський, почт і телеграфів — полк. інж. Еміліян Калінський.

Вибори на місцях.

ВИБОРИ ВОЛОСНОЇ УПРАВИ В МАЛЕХІВСЬКІЙ ВОЛОСТИ, ЛЬВІВСЬКОГО ПОВІТУ.

Вибори волосної управи в малехівській волости відбулися дня 26. березня ц. р. Заки опишемо хід цих виборів, подамо деякі дані про ту волость, для лекшої орієнтації.

Згідно з урядовою статистикою з 1921 р. в малехівській волости було 6.414 українців і 3.073 поляків. Статистика з 1931 р. нараховує кругло 9.000 українців і 4.000 поляків. Наслідком ріжних причин, звязаних з технікою громадських виборів, у тій волості українці здобули всього 9 мандатів радних, поляки 11. Виборчий регулямін до волосної управи зложений так, що ми з того приводу недавно писали: „Таким чином наприклад у малехівській волости через упертість польської більшости, яка зрештою зовсім не відповідає національному відношенню населення волости, у волосній управі може бути всього лиш один лавник українець. Ясно, що це не причиниться до популярности самоуправи і до її нормальної та корисної праці. Але за це понесимо вину напевно не ми“.

Ясно, що при такому складі волосної ради українці не могли думати про вибір свого війта. На це становище був лиш один кандидат п. Кузьмідрович — поляк, якого для його характеру піддержали й радні-українці, так, що на нього впало разом 17 голосів. Виборчий регулямін не дає змоги українцям вибрати навіть заступника війта. Проте при відношенні національних сил населення волости і явній несправедливости представництва українців і поляків у волосній раді примітивна справедливість вимагала, щоби принаймenше заступником війта був українець. Але таке становище зрозумів лиш один радний з числа радних поляків малехівської волости і в імя справедливости й майбутньої праці цього нового самоуправного органу на нашому терені віддав свій голос на кандидата на заступника війта українця, п. Константина Герчука. Таким чином при голосуванні кандидат української і польської сторони дістали по 10 голосів. Навіть жереб випав по справедливости за українським кандидатом п. Герчуком. Згідно з регуляміном радні ще раз голосували, але й цим разом п. Герчук дістав лиш 10 голосів. Кінцеве рішення в цій справі лежить у руках повітового старости.

При виборах лавників українці на 3 лавників вибрали лиш одного — п. Івана Бубиса з Малехова.

ГРОМАДСЬКІ І ВОЛОСНІ ВИБОРИ В ЗАЛІЩИЧЧИНІ.

На терені політичного заліщицького повіту з величезною перевагою українського населення вибори до громадських і волосних рад випали для нас не найліпше, бо був тут величезний натиск державної адміністрації і Повітового Виділу, у багатьох випадках, особливо при обчислюванні голосів, були яркі зловживання в нашу некорисгь, а в додатку тут і там було і звичайне хрунівство та погоня деяких селян за мандатами. Солтисами або підсолтисами є в більшости громад наші селяни, натомість війтами майже зправила поляки. Заліщицький повіт поділено на 8 волостей і вже закінчено вибори до волосних управ, у яких українці мають по двох, а в деяких волостях тільки по одному представникові. Були випадки, що староста п. Кшижановський уневажнював вибори, якщо радні вибрали до волосної управи особу, котра у нього не мала опінії, або якщо не вибрано старостинського кандидата. З цього приводу тепер значне огірчення серед радних, котрі кажуть, що ліпше не переводити виборів, коли з волею виборців влада зовсім не рахується.

Нововибрані солтиси і підсолтиси і члени волосних управ обіймають урядування з днем 1. квітня ц. р. і з тим днем перестають урядувати дотеперішні громадські ради й дотеперішні війти. Буджети волостей ще не устійнені і тимчасом війти будуть побирати по 50 зол., 75 зол., а тільки в одній волости по 100 зол. місячної платні, натомість волосні писарі будуть мати по 150 зол. місячно. Солтиси будуть мати платню від 10 до 30 зол. на місяць.

Вибори до Повітової Ради відбудуться в половині квітня ц. р. Кожна волость вибирає по двох повітових радних, отже всі разом 16 повітових радних. Міста Заліщики і Тлусте вибирають теж по 2-х радних, так, що всіх повітових радних у заліщицькому повіті буде 20, в чому в найліпшому разі при нашій солідарности може бути 8-х, найбільше 9-х повітових радних українців, якщо одна волость з великою українською більшістю радних вибрала би двох українських повітових радних. При виборах до Пов. Виділу крім повітових радних будуть голосувати і члени Тимч. Пов. Виділу, в котрому засідає один українець священик. Отже якщо вибори повітових радних випали би для нас корисно, то є спромога при повній солідарности українців вибрати на 6-х членів Пов. Виділу 2-х українців.

ВОЛОСНІ ВИБОРИ В КОЛОМИЙЩИНІ.

Остаточний вислід волосних виборів у Коломийщині, які закінчилися дня 22. березня ц. р., такий:

1) Вербіж Вижний на 20 радних вийшло 19 українців, 1 поляк.

2) Коршів на 16 радних — 10 українців, 6 поляків.

3) Косач (самост. гром.) на 12 радних — 9 українців, 2 поляків і 1 жид.

4) Камінка Вел. (окр. гром.) на 12 радних — 5 українців, 7 поляків.

5) Яблонів на 16 радних — 11 українців, 4 поляків і 1 жид.

6) Товмачик на 16 радних — 11 українців, 5 поляків.

7) Коломия (село) на 20 радних — 13 українців, 7 поляків.

8) Печеніжин (село) на 16 радних — 10 українців, 6 поляків.

9) Кулачківці на 16 радних — 9 українців, 7 поляків.

10) Матіївці на 20 радних — 14 українців, 6 поляків.

11) Гвіздець на 20 радних — 11 українців, 9 поляків.

12) Берегів Серед. на 20 радних — 16 українців, 4 поляків.

13) Св. Станислав (2 кольонії польські, 1 кол. німецька й 1 село українське) на 16 радних — 4 українців, 12 поляків.

Всі волосні вибори відбулися на підставі компромісів. Очевидно, де була менша свідомість села, або більше сельробізмом здеморалізована околиця, там увійшло до ради більше поляків, як це їм процентово належалося. Противна сторона дуже пильно використовувала несвідомість і деморалізацію по селах. Проте назагал треба сказати, що вислід волосних виборів у Коломийщині для нас ще досить корисний. Треба зазначити, що й дальше в самоуправних виборах крім Повітового Народнього Комітету УНДО не брала участи ніяка інша політична організація, зокрема не займалися громадськими виборами радикали.

Репліки польської лівиці.

(Причинок до конституційної дебати).

В „Ділі" вже була достаточно освітлена тактика Українського Клюбу підчас засідання сойму в справі конституції. Однак для повноти образу хочу ще подати до відома дві репліки, з якими зустрінулася поведінка Українського Клюбу.

Першим зареагував на наше рішення здержатись від голосування пос. Черніцький з клюбу польських людовців. Він сказав дослівно ось таке (цитую зі стенограми): „Не розумію становища українців, що сидять у нашому соймі, беруть участь у голосуванні, співпрацюють у всіх законах, а якщо приходить до голосування засадничого закону, то заявляють, що їх це не обходить. Не бачимо в цьому становищі послідовности. Уважаємо, що таке становище є цілковито безпідставне і неслушне, а його послідовністю повинен бути взагалі вихід з парляменту Річипосполитої. Не говорю вже про те, що в наслідок такого ходу українці зрадили в той день, коли йде про демократію Польщі та про Річпосполиту, зрадили нас і йдуть в іншому напрямку. Наше становище є інакше. Ми є опозицією до сучасного уряду, до теперішньої урядової системи, але не є опозицією до самої держави".

Думаю, що зайвим є якийбудь коментар до цієї репліки пос. Черніцького. Скажу лише, що пос. Черніцький, з фаху адвокат у Замостю, в часі світової війни був адютантом гетьмана Скоропадського, про що Скоропадський згадує навіть у своїх спогадах, а чим хвалиться і сам п. Черніцький.

Не так ясна сама по собі є репліка пос. Чапінського, лідера ППС. Вона звучить дуже коротко: „Це є подивугідне, що українці, не знаю, чи з огляду на благословенство свого епископа Шептицького, чи з огляду на якісь заграничні пляни, здержуються від голосування".

Пос. Чапінський у своїх останніх промовах в справі заграничної політики Польщі виявив надзвичайну журбу за цілість московської комуністичної держави. Начеб справжній москаль-комуніст, п. Чапінський всюди добачає якусь загрозу для СССР. П. Чапінський став великим пацифістом. Видно забув він, якими дорогами прямувала колись польська соц. партія до визволення Польщі. Не турбує п. Чапінського поневолення комуністами ані України, ані Білоруси, ані Грузії і т. д. Не памятає Чапінський і про те, яке ще донедавна було становище цілого 2-го інтернаціоналу, а в тому і ППС, до 3-го інтернаціоналу. Це тим дивніше, що природа наділила п. Чапінського дуже доброю памятю.

Пос. Сергій Хруцький.

Нова українська кооперативна станиця.

УРУХОМЛЕННЯ МЯСАРСЬКОГО ВІДДІЛУ „ЦЕНТРОСОЮЗУ" І ПОСВЯЧЕННЯ ЙОГО ДОМІВКИ.

У четвер 28. березня ц. р. вечором відбулося при вул. св. Мартина у Львові відкриття мясарського відділу „Центросоюзу", яким він започатковує нову ділянку своєї праці. Відкриття почалося актом посвячення домівки мясарського відділу, якого довершив Преосв. **еп. Никита Будка** в асисті **о. крил. Ковальського, о. д-ра Костельника** й **оо. Семчишина та Каштанюка.** На відкритті і посвяченні було понад 50 представників наших центральних установ і преси.

Після акту посвячення привитав „Центросоюз" із урухомленням нової ділянки його праці довшою промовою **еп. Будка, що при тій нагоді передав** „Центросоюзові" і всій кооперації щирі побажання від Впреосв. **о. митрополита Андрія Шептицького.** За ці побажання подякував голова Надз. Ради „Центросоюзу" пос. Остап Луцький.

На запрошення метких і привітних директорів „Центросоюзу" всі гості засіли до спільного стола з еп. Будкою на чолі. Тут привитав усіх присутніх **пос. Остап Луцький** і спинився у своїй прегарній промові найдовше на насвітленні наших кооперативних досягнень, зокрема ж зясував гостям етапи праці, розвитку та розбудови „Центросоюзу" до урухомлення мясарського відділу включно. Промову цю нагородили присутні грімкими оплесками.

Промовляли ще **о. д-р Г. Костельник,** який невичайно влучно схарактеризував це свято відкриття і підкреслив вагу нової станиці для нашого економічного розвитку і дир. **М. Заячківський,** що в своїй промові пригадав коротеньку історію наших спроб у напрямі організації українського мясарського промислу. Їм відповідав і дякував директор **Юліян Шепарович.**

* * *

У звязку з урухомленням мясарського відділу „Центросоюз" відкрив у Львові дві крамниці для розпродажі своїх мясарських виробів, а саме при вул. Личаківській і при вул. Жовківській, а в найближчому майбутньому відкриє ще третю в Ринку.

* * *

Ми від себе бажаємо „Центросоюзові" найкращих успіхів на цій новій ділянці його праці, а наше громадянство закликаємо, щоби воно щиро підтримало ці наші нові кооперативні станиці.

Загальні Збори Маслосоюзу.

ДОКІНЧЕННЯ ДИСКУСІЇ НАД ЗВІДОМЛЕННЯМ.

У дискусії над звідомленнями, крім поданих у нас вчора бесідників, забирали ще слово пп.: Томашівський Степан (Сокальщина), Галушка Микола (Щирець), Лесюк (Рудки), Берійчук Іван (Лаврів — Волинь), Королюк Дмитро (Княгинінок — Волинь), Сілецький Ст. (кількома наворотами), Атамановський (Калущина), Чайківський Михайло (Вербятичі), Фур Іван (Ременів), інж. Холевчук, інж. Коропецький (Коропець), Сеник Михайло (Глиняни), Дробановський Гринь (Буцнів), Щербан Іван (Дидилів), Зубрицький Петро (Стібно), Снилик Михайло (Путятинці). Загалом промовляло в дискусії понад двацять промовців.

На всі порушені промовцями справи дали основну відповідь голова Зборів **сен. Ю. Павликовський та оба директори Палій і Мудрик.**

Після ухвалення абсолюторії Збори ухвалили розділити чистий зиск у сумі 3.477.29 зол. так: до запасного фонду 617.22 зол. + 860.07 зол. на біжучий рахунок 2.000 зол.

Буджет Т-ва на 1935 рік Збори приняли без дискусії згідно з предложенням.

ЗМІНА СТАТУТУ.

Після того Збори перевели зміну статуту Маслосоюзу в цілості. В дискусії при поодиноких параграфах забирали слово ще деякі учасники, так, що ця справа затягнулася поза годину 7-му веч.

З черги Збори приняли найвищу суму зобовязань, що їх може затягнути Маслосоюз, на 1,500.000 зол., отже в порівнанні з мин. роком ця сума зменшена.

ДОПОВНЯЮЧИЙ ВИБІР НАДЗ. РАДИ.

Опісля Збори перевели доповняючий вибір Надзірної Ради Союзу на місце уступивших або померших членів. На основі предложеної комісією-маткою листи вибрані: **Кость Мигаль,** господар у Себечові, **о. Матвій Павлюк** з Боянця, **Осип Андрійович** з Печеніжина, **Ол. Атамановський** з Отинії. Як заступник: **Двуліт Дмитро** з Риботич.

ЗАКІНЧЕННЯ.

При кінці Збори означили презенційну марку в сумі 10 зол., як це було й досі. По кількох внесках і запитах замкнув **сен. Ю. Павликовський** ці незвичайно ділові Збори короткою промовою, в якій полякував усім учасникам за увагу, з якою вони слідкували за ходом Зборів повних вісім годин

Руки в гору! — в хархівській школі.

Співробітник большевицьких „Ізвестій" Марголіс помістив інтерву в цьому часописі з директоркою одної із середніх шкіл у Харкові, Конотопською.

Дисципліна в школі — по словам директорки — дуже добра в порівнянні з іншими школами в Харкові. Спеціяльно зорґанізована комісія уладжує ненадійно ревізії серед учеників підчас годин науки. Входить ця комісія до кляси та командує: „Руки вгору!" після чого старанно ревідує учеників і забирає предмети, які не мають нічого спільного з наукою. „При кожній ревізії щось знаходимо. У самому лише лютому відібрали ми кілька великих ножів, кілька кинжалів, німецьких баґнетів і всяку зброю, що її зробили самі ученики. Трапляються бійки на ножі, а поза школою діти допускаються крадежей, займаються нелеґальною торговлею та спекуляцією. Один із учеників, 13-літній Погребняк, за намовою свого старшого брата, крав із товаришами батькам купони облігацій позички. В хаті свого товариша вкрав годинник і кілька інших річей. За гроші, які одержав із продажі крадених річей, хлопчиська накупили папіросок, яблок і як вийшли зі школи, продавали на вулиці. На лекції Погребняк справується добре, а це для нас найважніше, зрештою я не одержала від управи вказівок боротися зі злочинцями. Школа зорґанізувала кружки: фізики, хемії, стріляння, хемічної оборони, спорту, мистецтва й інші. Та діяльні є лише кружки спортові й танкові. Найбільше учеників належить до танкового кружка, де танцюють західні танки".

—o—

Вибух хльору.

РИМ, 29. 3. ПАТ. У фабриці вибухових матеріялів в околицях Сольмони вибух збірник хльору. 30 робітників ранених, у тому 20 важко. Два робітники згинули.

—o—

Акторки поза екраном.

ФРАНЧЕСКА ҐАЛЬ.

Без сумніву наймодніша зірка европейського відділу „Юніверсел-у".Ількома своїми вдатними виступами здобула собі такий успіх, на який інші акторки ждали довгі роки. Своєрідний чар, жива, симпатична міміка, легка модуляція голосу — це її прикмети. Задебютувала у фільмі „Скандал у Будапешті", відтак пішли „Чібі", „Весняна парада", „Петрусь", „Вероніка". Її імя тепер на устах усіх, що люблять кіно.

Недавно підчас короткої відпустки, перебувала вона в одній альпейській станиці, де вчилася лещетарського спорту. Розказує один очевидець таке: Важко було фільмовій пустійці нагнутись до цього спорту, хоч узяла собі доброго тренера. Падала, небога, що хвилини. Тому, що вона була там інкоґніто, публика дуже тішилась з її незручности. Але Франческа не журиться першими невдачами: вона вірить, що незабаром стане доброю лещетаркою

ГРЕТА ҐАРБО.

Хто припускав би, що наймилішим заняттям відомої жінки-вампа є огородництво? „Божеська Грета" коли тільки може, тікає тайком із Голівуду до своєї хатинки, що стоїть над малим озерцем, і тут одягнена в старий светер та будьяку спідничину, гладко зачесана копає завзято рискалем землю, волочить, робить грядку й кльомби, сіє й садить. Нікого не допускає до свого городця й каже, що там щойно почуває себе найкраще.

МАРЛЄНА ДІТРІХ.

Коли Марлена Дітріх вернулась до Европи, розійшлися були сплітки про її життя з чоловіком. Тимчасом виявилося, що вона живе зі своїм чоловіком у найбільшій згоді, а цілим її щастям це її 9-літня донечка Гайделе. Увесь вільний час посвячує вона своїй донечці. Враз з нею можна бачити її на ріжних спортах і русі, вважає підчас лекцій на свою маму та з гордістю заповідає, що маленька Гайделе буде теж славною зіркою, бо нині вже має незвичайний хист до танку. У менті, коли перебуває з донечкою, стирає шмінку й скидає вибагливу ношу, та грається з нею, як її ровесниця.

Анґлійський міністр у Москві.

МОСКОВСЬКІ РОЗМОВИ.

МОСКВА, 29. 3. ПАТ. Міністер Іден та англійці, що його супроводять, приїхали до Москви та зайшли до англійської амбасади. Перша була розмова Ідена з ком. Літвіновим. Разом з Іденом приїхало десять спеціяльних представників великих агенцій паризьких та льондонських щоденників. Московська преса обмежилася до короткого життєпису Ідена, підкреслюючи його визначну політичну ролю. Тільки „Ізвестія" зазначують, що мін. Іден у своїй місії порозуміння урядів СССР і В. Британії після невдачі розбройної конференції стрінеться у совітського громадянства з оглядами, що належаться представникові сильної великодержави, яка може завдяки своїй силі і своїм впливам мати великий вплив, щоб розмотати труднощі, що загрожують світові. Цитуючи дещо з заяв Ідена щоденник каже, що коли розмови будуть надалі тим самим духом, послужать вони акції мира і взаємного порозуміння між двома сильними великодержавами, що мають багато спільних пунктів не тільки в Европі, але і в Азії.

ПОКИЩО — ЗГОДА.

ЛЬОНДОН, 29. 3. ПАТ. Райтер повідомляє з Москви, що в часі пополудневих розмов Ідена з Літвіновим розмовляли про найважніші питання міжнародньої ситуації, в незвичайно приязній атмосфері. Передовсім предметом дискусії була декларація канц. Гітлера про СССР і висновки, до яких ведуть берлінські розмови. Дотепер не було ніякої ріжниці думок у справах, що були предметом дискусії. Мін. Іден і ком. Літвінов дійшли до однакових висновків щодо висліду берлінських розмов.

За вістями з англійських кол програма московських розмов намічена покищо загально: обговорюють европейську ситуацію і британсько-совітські відносини, може теж і господарські справи. Крім того йтимуть дискусії про азійське питання, головно питання Далекого Сходу.

ПРИНЯТТЯ У ЛІТВІНОВА.

МОСКВА, 30. 3. ПАТ. ТАСС повідомляє: В присутності амб. Чайльстона і Майського прийняв ком. Літвінов в год. 15 міністра Ідена. В часі двогодинної розмови обмінялись вони інформаціями і поглядами на актуальні справи і міжнародню ситуацію. При цьому Іден повідомив Літвінова про хід берлінських розмов.

Чергова конференція відбудеться нині до полудня, потім Іден відвідає Сталіна.

СТРАХ МОСКВИ.

ЛЬОНДОН, 29. 3. ПАТ. Райтер подає з Москви зміст промов, виголошених на бенкеті в честь міністра Ідена. „Ніколи від часу світової війни — говорив Літвінов — не було таких сильних побоювань за долю мира. Може є деякі винятки. На всякий випадок важко точно очеркнути, яка держава чи які держави найбільше потерплять через небезпеку війни. На щастя, ми здаємо собі справу, що небезпеку, яка загрожує Европі, може зліквідувати спільне зусилля всіх держав, передовсім великодержав".

Накінець Літвінов висловив сподівання, що плян збірної системи мира, начеркнений в льондонськім комунікаті з 3. лютого, буде виконаний.

Кінчаючи, промовець вніс товст у честь англійського короля і народу.

Мін. Іден, відповідаючи, покликався на те, що нарада британсько-французько-італійська у Стрезі вирішить ті справи, про які говорив Літвінов.

Загальні Збори „Сільського Господаря".

У пятницю 29. березня ц. р. відбулися Загальні Збори Краєвого Т-ва „Сільський Господар" у салі „Бесіди", яку виповнили делеґати Кружків і Філій. Збори відкрив в год. 10.40 передполуднем в імени недужого президента Т-ва о. мітрата Т. Войнаровського його заступник інж. *Юліян Павликовський*, витаючи делеґатів Кружків і Філій та представників: Львівської Хліборобської Палати — інж. Цьомполонського, львівського воєвідства — інж. Новіцького і тернопільського воєвідства — інж. Де Ніза та представників преси. Опісля в довшій промові зясував катастрофальне положення нашого села.

Згадав, що в минулому році померли такі члени Т-ва: о. С. Кульчицький з Вощанець, довголітній голова філії у Рудках, о. д-р Р. Винницький з Вороблика Королівського пов. Сянік, Василь Петрусик з Воробіївки, пов. Тернопіль, Василь Синиця, директор Район Молочарні в Ладанцях, пов. Перемишляни та Андрій Северин Левицький з Гаїв к. Львова. Присутні вшанували їх память, повставши з місць. До президії покликав сел. Семенюка з Коршева, на секретаря інж. аґр. Мосору.

На внесок проф. Филипчака Збори рішили не відчитувати протоколу з минулорічних Зборів, тільки щоб його зверифікувала Головна Рада.

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ.

Після того обширний звіт з діяльности Головної Ради і Дирекції склав *інж. д-р Евген Храпливий*. Делеґати і члени Т-ва одержали широкий видрукований звіт і тому референт його тільки доповнив.

Про орґанізаційну працю Т-ва „Сільський Господар" наші читачі вже знають з вчорашнього числа „Діла".

І. ЗАСТУПНИЦТВО ІНТЕРЕСІВ НАШОГО СЕЛА.

З обовязку постанов свого статуту має наше Товариство — говорив референт — заступати інтереси своїх членів-селян перед владою та всіми установами публично-правного характеру. Наше Товариство старається виконувати цей обовязок в міру своїх сил і так, щоби справи українського села були якнайкраще наладнані.

Т-во інтервеніювало кількакратно в міністерстві рільництва і рільних реформ та многократно в усіх воєвідських урядах на терені своєї праці у справах: аґрарної політики та приміненя законів у нашому господарському житті, відношення хліборобських організацій до Хліборобських Палат поширеня відповідних рас худоби, безріг та курей у поодиноких районах, збуту безріг, допомоги околицям навіщеним повінью, надмірних міських оплат і т. д. В цей спосіб наше Товариство старалося боронити збірних справ нашого хліборобства та видобути для нього в цьому напрямку якнайбільші користи, якщо це серед цих умовин було можливим. На окрему увагу в цьому напрямку заслуговують наші інтервенції разом з кооперативними кругами у справах збуту хліборобських продуктів, зокрема збуту живини, які заняли богато нашої уваги та у богатьох випадках увінчалися належним успіхом, причинюючися цим до окріплення праці нашого Т-ва.

У звітовому році урухомлено на терені, на

Є. Ю. ПЕЛЕНСЬКИЙ. 5

Райнер Марія Рільке й Україна.

Ці нариси: **Як старий Тимофій умирав співаючи** та **Пісня про Правду.**

Пізніші мандрівки, що ведуть його в Еспанію, Туніс, Єгипет, Швецію, Францію й Швайцарію — щоб згадати лише головніші — відтягають його увагу куди інде. Знайомство з великим французьким різьбарем Родіном, що скоро повернулося в щиру дружбу, звязало його мимо з основами французьких культурних надбань. Так доходить він до величавої синтези всеї европейської культури.

З 1899 р. повстають дальші прегарні, високомистецькі твори. Найважніші з них, це лицарський середньовічний нарис, сьогодні найпопулярніша книжка в німецькій поезії: Die Weise von Liebe und Tod des Cornets Christoph Rilke, вірші Das Buch der Bilder, автобіографічний роман Die Aufzeichnungen des Malte Laurids Brigge й інші.

Рільке це передовсім лірик, лірик великого стилю. Поет ніжних настроїв, глибоко релігійний містик, захоплювався середньовічним містичним христіянізмом, що в нього, як і колись у минулому тісно і нерозривно сплітаються з духом лицарства.

У своїх писаннях зумів Рільке віддзеркалити ціле багатство фільософічних ідей та культурних течій, що перехрещувалися на грані двох століть: минулого й сучасного. Дає прекрасну синтезу всього найкращого цілої Европи, відводячи рівночасно в тому належне — навіть можна сказати дуже почесне місце — Україні. Даючи повну перевагу ідеалістичному світоглядові, він уміє обєднати мяке, всеобіймаюче чуття з втіленням могутньої ідеї в ніцшеанській надлюдині. — Своїми незвичайними досягненнями в ділянці мистецького вислову близько споріднений з другим великим ліриком нової Німеччини, Стефаном Ґеорґе. Одначе його мова з відтінню австрійсько-чеських і німецьких говорів куди барвніша, а передусім мельодійніша. Під цим оглядом він споріднений з давнішим німецьким поетом, Йозефом Айхендорфом.

РІЛЬКЕ Й УКРАЇНА.

Райнер Марія Рільке дав у своїх двох оповіданнях: **Як старий Тимофій умирав співаючи (Wie der alte Timofei singend starb)** і **Пісня про Правду** (Справедливість; **Das Lied von der Gerechtigkeit)** дві прегарні картини з давнього українського побуту. Але є в них ще щось глибше. Підкреслюючи з одного боку величезний мистецький хист українців, а з другого геройство, почуття справедливости й свободолюбивість, освячену кровю — дає Рільке основно відчуту й продуману й мистецьки перетворену й завершену синтезу української національної психіки.

Підкреслюючи саме хист до мистецтв і свободолюбивість освячену і окуплену найбільшими жертвами, іде Р. М. Рільке по лінії старих традицій німецького письменства. Але ці, так сказатиб, „старі" ідеї передає в новому такому високоартистичному виявї, як ніхто досі в Німеччині.

Оба нариси, як і ціла збірка **Казок про любого Господа,** де вони вміщені, відзначаються свідомою фабульною спрощеністю: Старий Тимофій, найкращий на всю округу кобзар, хотів вивчити свого одинокого сина Ігоря на славного співака, та цей волів повінчатися з молодою гарною жінкою й помандрувати до святого Києва. Старий Тимофій перестав співати, замкнувся у своїй хаті. Колиж приходили до нього з усіх-усюдів хлопці на науку, відправляв їх з нічим. Так минуло три роки. Тимофій захворів, та тимчасом ув Ігоря прокинулася охота вивчити всі батькові пісні. Він вертається і старий Тимофій співає йому день і ніч охлялим голосом. Хоче виспівати всі пісні, та так і вмирає з піснею на вустах.

(Далі буде.)

якому працює „Сільський Господар“, господар
ське самоврядування — Хліборобські Палати. На
ше Товариство дістало заступництво тільки у
Львівській Хліборобській Палаті, де воно є ре-
презентоване делегатами з вибору Товариства.
делегатами з вибору по повітах та призначеними
членами. Усіх членів у Раді Львівської Хлібо-
робської Палати, які безпосередньо звязані з
Т-вом „Сільський Господар“ і є його членами є
15. Президент нашого Т-ва о. мітрат Тит Война-
ровський є віцепрезидентом Львівської Хлібо-
робської Палати. Наші радники утворили у цій
Палаті Український Клюб, який під проводом
нашого президента заступає там інтереси нашого
селянства.

Враз з утворенням Львівської Хліборобської Палати перейшла велика частина тих заходів, які входять у ділянку заступництва інтересів нашого селянства до круга праці цієї Палати. Зосереджувалися ці справи і на нарадах Ради Палати і на нарадах управи Палати, а також на нарадах 17 комісій Палати, куди входять наші радники. Головна праця над обороною інтересів нашого селянства йшла в Економічній Комісії та Комісії Збуту, які тепер обєднані в одну Комісію Аграрної Політики. Український Клюб у Львівській Хліборобській Палаті висунув цілу низку домагань з ділянки аграрної політики на пленарних засіданнях Ради Палати у звітовому році в днях 21. березня м. р. та 29. червня м. р., при чому на цій основі принято у Палаті низку постанов, які змагають до облекшення положення нашого селянства. У поодиноких випадках, у яких треба було заступати наші справи перед Хліборобською Палатою, зверталося наше Товариство так до президії Палати, як і до поодиноких її референтів з відповідними внесеннями.

На жаль, старання нашої Філії в Луцьку, щоб до Волинської Хліборобської Палати увійшли делегати нашого Т-ва не увінчалися досі успіхом. Таксамо в інших Хліборобських Палатах, на теренах, де працюють наші Кружки та Філії, дотепер не маємо наших представників.

Наше Товариство делеґувало теж своїх відпоручників до відкличних комісій у справах податків при Скарбовій Палаті І., де таким делеґатом іменувала Палата бл. п. о. Симеона Кульчицького, пароха Вощанець, пов. Рудки, та при Палаті Скарбовій ІІ., де нашими делеґатами іменовано: п. Івана Шепаровича з Колодіївки, пов. Станиславів та п. Мирона Луцького з Янчина, пов. Перемишляни і заступником п. Андрія Терпиляка зі Залукви, пов. Галич.

Велика повінь, яка навістила в цьому році також терени, на яких працює „Сільський Господар“, відобрала богатьом нашим членам всяку спромогу не тільки господарити, але навіть пережити до найблизчих жнив. Тому в цій справі наше Товариство вступило в члени Комітету Українських Центральних Установ, який занявся збіркою відповідних фондів та пересланням їх на допомогу повенянам. Крім цього наше Товариство взяло участь у збірках Збіркової Секції для Повенян при Львівській Хліборобській Палаті.

У цілій своїй праці для захисту інтересів українського селянства стояло наше Товариство в безпосереднім і тіснім звязку з іншими українськими центральними установами, з якими відбувало часто конференції.

II. ФАХОВА ПРАЦЯ „СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ“.

У звітовому році ведено фахову працю в централі „Сільського Господаря“ в таких напрямках: 1) агротехніки, 2) зоотехніки, 3) садівництва і городництва, 4) хліборобського вишколу молоді, 5) шкільництва, і 6) видавництва, про що ми вже вчора писали.

ШКІЛЬНИЦТВО.

З ділянки шкільництва на перше місце вибиваються у нас курси позаочного навчання Українського Технічно-Господарського Інституту в Подєбрадах. Ці курси вдержані на високошкільнім рівні найшли у нас широкий відгомін і чимраз більше слухачів вписується на різні курси цього Інституту.

Заходами Т-ва міністерство освіти створило Хліборобський Ліцей з українською мовою навчання з осідком у Черниці. У січні ц. р. розписано вписи до цієї школи. Також на пропозицію нашого Т-ва іменовано директором ліцею члена дирекції нашого Т-ва інж. д-ра Михайла Холевчука. В такий спосіб закінчилися наші старання про вищу агрономічну школу, яка має стати осередком, що буде вишколювати агрономів з вищою освітою, яких нам так дуже у теперішній час потрібно. Вишкіл у школі триває, по закінченні 6-ох кляс ґімназійних дотеперішньої ґімназії, або по скінченні ґімназії нового типу, 3 роки. Одначе кандидати мусять відбути раніше однорічну практику в господарстві школи.

Як і в попередніх роках, так і у звітовому році вела Філія „Сільського Господаря“ в Перемишлянах Практичні Сільсько-Господарські Курси в маєтку голови Філії п. Мирона Луцького в Янчині. Метою курсів було в короткому часі вишколити провідників для сільсько-господарської та кооперативної праці на місцях. В попередньому році тревали курси 10 місяців. Їх закінчило 21 кандидатів, 15 покінчило тільки деякі курси.

Крім того Т-во на бажання Т-ва „Просвіти“ виконувало фаховий догляд над веденням шкільного господарства у господарсько-садівничій школі Т-ва „Просвіта“ в Милованню. У звітовому році істнує вже 2-ий рік у нашому краю ще одна українська нижча школа, а саме Приватні Коедукаційні Сільсько-Господарські Курси в Шибалині коло Бережан. Наука на курсах тревае 2 роки. Навчання відбувається після програми затвердженої Кураторією львівської шкільної округи. Практична наука сільського господарства відбувається в господарстві місцевого пароха. Школа має власну кравецьку та столярську робітню та кухню до науки варення. На першому курсі було 22 учеників, в тому 7 хлопців і 15 дівчат. В школі вчать: аґроном, садівник, учителька домашнього господарства, кравецтва і ручних робіт, учитель загальноосвітніх предметів та катехит. На цю школу, ведену як приватне підприємство, мусять в цьому році звернути увагу наші установи, яких завданням є слідкувати за всіма осередками нашої господарської науки.

Справа господарської жіночої школи в Коршові коло Коломиї не могла бути зреалізована, тому, бо шкільна влада ще не затвердила її.

ВИДАВНИЦТВА.

У звітовому році видало Т-во господарські книжки, калєндар та 3 часописи: двотижневик „Сільський Господар“, місячник „Український Пасічник“ з додатком „Практичне садівництво“ та місячник „Хліборобська Молодь“. Крім цього видало Товариство друки для контролі молочности та деякі друки для Хліборобського Вишколу Молоді.

Вийшло кільканацять книжок накладом Т-ва і летючка „За кращий врожай“ у 100.000 прим.

Опісля *інсп. інж. д-р Холевчук* обговорив подрібно поодинокі позиції з білянсу за мин. рік і зясував проєкт буджету Т-ва на 1935. р.

Голова Контрольної Комісії п. *Павлик* поставив внесок признати Головній Раді і Дирекції абсолюторію за її діяльність у минулому році.

ДИСКУСІЯ.

В год. 1-ій почалась дискусія. У міжчасі на внесок інж. Каплистого Збори вибрали семичленну комісію-матку, щоб вибрала 6-ох членів, 2-ох заступників на місце уступаючих членів Г. Ради і трьох членів та 2-ох заступників Контрольної Комісії. До комісії-матки увійшли: дир. Іван Поритко, п. Мирон Луцький, дир. М. Берлад, дир. Семенчук, інж. Савчук, інж. Голод та інж. Мушій.

У дискусії промовляло 27 осіб: Ілля Стебелецький (Самбір), пос. Гринь Тершаковець (Рудки), інж. Волинець (Тернопіль), Галушка (Щирець), Королюк (Книгинко — Волинь), Гр. Москва (Підберізці), інж. М. Творидло (Львів), Микола Кузьмин (Зборів), Іван Борійчук (Лаврів — Волинь), інж. М. Каплистий (Дрогобич), о. Фуканьчик (Лісько), сен. О. Кисілевська (Коломия), М. Конарський (Чехи пов. Броди) проф. І. Филипчак (Самбір), інж. Жовнірчук (Збараж), Томашівський (Сокаль), інж. Ст. Кушей (Борщів), Гр. Залізняк (Станиславів), інж. А. Терпиляк (Залуква к. Галича), В. Стесишин (Яворів — Яжів Старий), Хомин Прокіп (Жидачівщина), Семокишин М. (Підгайці), проф. Ковальський (Львів), Ст. Томашівський (Сокаль), В. Богдан (Тернопіль), інж. Баричко (Львів), Ст. Сілецький (Самбір), інж. Чемерис (Скалат). Промовці здебільша вказували на ріжні перешкоди, з якими Кружки і Філії стрічаються від влади. Малопольського Рільничого Т-ва і Хліборобської Палати. В год. 5-ій дискусія закінчилась.

Вичерпуючі вияснення давали промовцям інж. Ю. Павликовський, інж. д-р Е. Храпливий, дир. О. Луцький.

ПРИЗНАННЯ АБСОЛЮТОРІЇ.

Опісля Збори одноголосно признали Головній Раді і Дирекції абсолюторію та приняли замкнення рахунків і білянс Краєвого Господарського Т-ва „Сільський Господар“ у Львові за 1934 р., який закінчився недобором 489 зол. при річнім обороті 100.289 ол.

ПЛЯН ПРАЦІ НА 1935 Р.

З черги інж. д-р Е. Храпливий зясував подрібно плян праці на 1935 р., який викликав живу дискусію — Збори приняли цей плян праці.

ВИБІР НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО ГОЛОВНОЇ РАДИ.

На внесок п. М. Луцького, голови комісії-матки Заг. Збори вибрали одноголосно до Гол. Ради таких шістьох членів: 1) радн. Володимира Кобринського з Коломиї, 2) інж. Віктора Вакуловського з Рогатина, 3) інж. Гриця Залізняка зі Станиславова, 4) Володимира Островського з Луцька, 5) сен. інж. Юл. Павликовського та 6) пос. Гриня Тершаківця з Якимчиць. Заступниками членів Ради вибрали: дир. Павла Ковальського зі Львова та інж. Павла Дубрівного з Калуша.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ.

До Контрольної Комісії увійшли: інж. Михайло Хроновят (Маслосоюз), Іван Павлик (Просвіта) та інж. Гнат Еліяшевський (Філія С. Г.) — всі три зі Львова. Заступниками вибрали: др. В. Левицького з Коломиї та інж. Романа Голода зі Зборова.

Після внесків і запитів предсідник Зборів Іван Семенюк подякував делеґатам за участь у Зїзді, інжинірам-аґрономам за працю над піднесенням селянства і замкнув Збори в год. 6.20 вечором.

У Зборах взяло участь 51 делеґатів Філій, 21 делеґатів кружків, 21 представників центральних установ, 2 делеґати Окружних П. С. К., 16 делеґатів Районових Молочарень, 19 гостей і 5 представників преси.

―o―

Вивезли до Берези Картуської.

В неділю 24. березня ц. р. поліція арештувала в Миколаєві н./Д. Ярослава Пря ляка, студента Високої Торговельної Школи у Львові, якого вивезли вже в понеділок до концентраційного табору у Березі Картуській.

Внутрішня инвестиційна позичка.

ВАРШАВА, 29. 3. ПАТ. У Дн. Д. З. ч. 21. з 29. березня 1935 появився м. і. закон із 26. березня 1935. про уповноваження міністра скарбу випустити внутрішню інвестиційну позичку.

Протинімецькі демонстрації в Празі.

ПРАГА, 29. 3. ПАТ. „Пр. Тгт.“ повідомляє, що вчора вечором кільканадесять молодих людей, мабуть комуністів, демонструвало перед будинком редакції часопису „Народні Листи“, опісля перед будинком німецького посольства в Празі та підносили ворожі для Німеччини оклики. Поліція розігнала демонстрантів й арештувала 4 особи.

Анґлійський міністр у Москві.

МОСКВА, 29. 3. ПАТ. Вчора ком. Літвінов гостив обідом мін. Ідена. На обіді були члени большевицького уряду Ворошилов, Каганович та інші, всі британські гості і вищі большевицькі урядовці. Ком. Літвінов виголосив довшу промову кажучи, що загроза війни ніколи не була така велика як тепер. Війні може перешкодити тільки зусилля держав, які замешкують Европу від заходу і від сходу. Мін. Іден відповів короткою промовою.

Мін. Іден у Сталіна.

Після нинішньої наради з ком. Літвіновом, мін. Іден відвідав Сталіна, з яким розмовляв довший час.

НОВИНКИ

— **„Чи можна поїхати на місяць?“** („Подорож на місяць у літературі і науці“). На цю тему виголосить д-р Андрій Ластовецький відчит в неділю 7. квітня, в салі „Бесіди“, 6. год. попол. Відчит улаштовує „Товариство Письменників і Журналістів ім. І. Франка“.

— **Особисті вісти.** У львівській політехніці осягнула ступінь інжиніра хемії п-а Ірина Гаврищаківна.

— **У „Т-ві Приятелів Мистецтва“** у Львові (Промисловий Музей, вул. Дзедушицьких 1) находимо виставу творів польських малярів станиславівського Союзу Пластиків „Оріон“, а саме Бірер, Дубрава, Лучинський, Пшелоовський і Розмус. Крім цього є тут збірні твори краківського артиста Штрасберга та Андрашка, Кус Гавліковського, Гамерової, Гуфнаглівни, мідрович, Пеньонжек і Тот.

— **14 вільних лікарських посад у львівській суспільній обезпечальні.** У звязку з реформою системи лічництва у суспільних обезпечальнях у львівській обезпечальні є ще до обсади 14 становищ домових лікарів. До львівської обезпечальні навпинуло ок. сто оферт від лікарів, які радіб заняти це становище. Всі оферти переслали центральній владі у Варшаві, де їх розглянуть.

ВІДГУКИ ДНЯ.

„Ворог провінції".

Я вчора стрінув цікавого чоловіка.

— Що скажете до позданнь Гітлера? — питаю.

Здвигнув плечима і якось ні то сумовито, ні то ніяково всміхнувся.

— Не можу вам дати відповіди, бо це з ніким про це не говорив.

А часописів не читали?

Цікавий чоловік замахав руками.

— Не читаю ніяких часописів! — скрикнув сердито.

От, цікаво — думаю собі. Правда, в нас надмірної жажди часописів нема, але все таки люди читають їх. Бодай позичені, бодай по касинах! А цей ніякої ґазети не хоче. Якась траґедія, або...

— Якто? — питаю. — Ні українських, ні польських?!

— Ні українських, ні польських, ні жадних інших!

Сказав це твердо, але видно було, що жаль душить його за горло.

— Чужих — сказав по хвилині — не читаю з патріотизму.

— А українських?...

— Не хочу! — засичав. — Досить мені прикрости наробили.

Перечекав я, аж мій знайомий успокоїться і тоді злегка:

— Що такого? Скажіть, будь ласка, може дасться щось...

— Нічого не дасться! — перервав знайомий. — Я раз на все зірвав з нашою пресою. Послухайте!

І почав оповідати:

— Передплачував я всі українські часописи Галичини. Американські — очевидно — ні, бо що мені з вісток по місяцеві... Платив за часописи точно (є були між ними і по 5 золотих місячно!) і вичитував від дошки до дошки. Нараз одного дня читаю: „Громадянин (тут моє імя і назвище) не має рації, коли каже..." А чорт з вами — думаю собі. То я вам плачу, а ваш якийсь перошкраб такі імпертиненції на мене! Я взяв і відмовив. Якийсь час було тихо. Аж тут знову в іншій: „Пан (моє імя і назвище) помиляється у своїм твердженні!..." Я виповів передплату і залишився при тих, які на мене не писали. Вистане — думаю — три-чотири ґазети. Але наша преса не може видно жити без паплюження. За два роки я зістався тільки при одній ґазеті. А цього року і та остання відпала, написала, що я зле говорив на зборах. Зле?! Чекайте, Я вам покажу! І показав. Вимовив і цю ґазету. Нехай собі панове репортери не думають, що можуть і передплату брати і лаятися на передплатників!...

Користаючи з того, що мій знайомий висапувався, я забрав слово:

— І не читаете жадних? Адже це мусить бути прикро!?

— Прикро, так! — відповів знайомий. — Але я не уступлю. Хоч би мав до смерти не читати...

Бачу, що людині все таки тяжко, я поспішив з потіхою.

— Чи чули ви? Має виходити нова ґазета!

— Що ви кажете!? — скрикнув радісно знайомий. — Де? Коли? Хто приймає передплату?...

— Не знаю. Знаю тільки, що ґазета буде називатися „Обух" і буде бити в нашу заскорузлість, у нашу смішність і загумінковість.

— Знаменито. Перша кляса. Конечно треба такої. В нас-же така страшна провінція!...

Галактіон Чіпка.

— **Смілої крадежі** доконано в повітовій касі ощадности при вул. Мохнацького у Львові. Секретар каси вислав возного Юліяна Сеника з чеком на 8.000 зол. до Банку Польського по гроші. Возний гроші відобрав і пропав без сліду. Поліція розвела за ним глядання. Стверджено, що Сеник, чоловік жонатий, мав приятельку, якусь служницю, з якою збирався виїхати за границю. Її арештовано.

— **Комуністичний процес у Ковлі.** В окружнім суді в Ковлі ведеться процес 57 членів КПЗУ, що вели на терені Волині акцію рільних страйків. Як каже акт обвинувачення, вони намовляли сільських господарів бойкотувати ярмарки по містах і викликували тим способом недостачу харчевих продуктів. Супроти страйколомів виступали з терором. Процес потреває кілька днів.

— **Пожежі.** В селі Шмиткові під Сокалем згоріло в ночі на 26. ц. м. 12 господарських загород. Жертвою вогню стало багато живого інвентаря. Шкоду обчисляють на кільканадцять тисяч зол. — Тої самої ночі в селі Гора пов. Сокаль згоріли два господарства.

— **Страйк у копальні.** В Биткові пов. Надвірна вибух у копальні Поляника страйк. Власник копальні шиканував робітників, приневолюючи їх до голодових платень і теризуючи їх погрозою стріляння. Страйкарів піддержують робітники інших копалень.

— **З Польщі.** В Ряшеві на вязничному подвірі повішено Антона Януша, засудженого на кару смерти за те, що разом з бандитом Мачугою убив задля грабунку кс. Хмуровича. — В Гродні 17-літня учениця Броніслава Туловська кинулася з причини родинних невзгодин під потяг і згинула на місці. — Окружний суд у Бидгощі засудив на півтора року вязниці начальника стації в Лагнові, Антона Шубриха за спроневірення 1.028 зол. — В селі Кшиж під Тарновом формаль Станислав Пипець зарізав ножем пятеро своїх дітей у віці від 2 до 8 літ з причини нужди.

— **Рівні вістки.** Колишній американський посол у Льондоні Мельон скінчив 80 літ; він — третій з черги щодо багатства міліонер у світі; при цьому він незвичайний оптиміст; заявляє, що кріза кінчиться, на землі буде щораз краще і приємніше. — Скількість неарійських студентів у всіх німецьких університетах була в 1932 р. — 3960, тепер є їх 590. — За минулий рік на гору Ельбрус вийшло наверх 338 осіб; як відомо вперше вийшли туди у 1892 році. — У Гамбурзі арештували англійського моряка Річардсона, якого підозрівають у шпигунстві в користь большевиків. — Швайцарський військовий летун Маніена впав зовсім щасливо з легкопаду з висоти 30.000 стіп. — Макс Райнгардт має намір оженитись з німецькою артисткою Оленою Тіміг і вніс прохання до американського суду дати йому розвід з артисткою Геймс, з якою оженився у 1931 р. — У Лімож (Франція) святкували ювилей д-ра Леметра, в якого рідні від 200 літ усі сини — лікарі. — У Франції міністерство почт і телеграфів почало пропаганду, щоб приєднати більшу скількість телефонічних передплатників. — Перед військовою комісією в Ст. Буонє біля Нансі станув рекрут високий на 1.25 м., ваги 25 кг. — В японській копальні вугля біля Нагасакі згинуло наслідком експльозії 23 робітники. — Апеляцію Гавптмана проти смертного присуду за вбивство Ліндберґового сина визначено на 20. червня ц. р.

— **З листів до Редакції.** У звідомленні зі Заг. Зборів Союзу Українок у Львові з дня 20. III. ц. р. вкралася незгідна з правдою замітка, а саме: В дискусії над звітами подано, що голова філії „С. Укр." у Станиславові жалувалася, буцімто філія „Просвіти" робить їй перешкоди в праці. — Стверджую, що я лише ствердила факт, що і в станиславівськім повіті також заіснували в кількох селах тертя між кружками „С. У." та читальнями „Просвіти", але на тлі льокальнім або чисто особистім, за що не можна жалуватися на філію „Просвіти". Тому, що це моглоб незаслужено діткнути філію „Просвіти", яка старається йти завсіди назустріч нашим змаганням у праці на селі, прошу ласкаво справити цю похибку. — Рублева Амалія, голова філії „С. Укр." у Станиславові.

— **Лікуємо гикавих.** Гикаві це буцім-то зовсім здорові люди, бо фізично не терплять і не ходять до лікарів, але морально відчувають свою хибу дуже сильно. Неодин волів би бути кривий, ніж гикавий. Треба знати, що гикання — заразливе, головно у дітей, тимто треба би вважати на діти, щоб воно не поширювалось у них. До недавна лікарі вважали, що це недуга невилічна. Досвіди у лікувальнім заведенні д-ра Жилкевича у Варшаві, вул. Холодна 22 ствердили, що більшість гикавих можна було вилікувати до 2—3 місяців, у лекших випадках за 4—6 тижнів. Гикаві діти могли би використати на лікування святочні ферії.

ДИВОГЛЯДИ.

ЖУЧОК ВИГОДОВАНИЙ МУМІЯМИ.

У Брітійському Музею відкрили жучка, досі невідомого природникам. Найшли його між єгипетськими муміями королів. Учені не знають іще, як його назвати.

КУПЕЛІ У ВИНІ.

У Каліфорнії у місті Смолфорт відчинили тепер купальні, де замісць водою, ванни наповняють вином. Вино там не багато дорожче від води, у всякому разі дешевше від наших лікувальних вод. Лікарі стверджують, що купелі у вині помагають на деякі недуги. Виноградники мають збут і багатії зїзджаються туди, принаблені новими купелями.

Зі сцени й естради.

РЕЦЕНЗІЙНИЙ ВЕЧІР ДОРИ КАЛИНІВНОЇ.

Програма, що її виконує цілий вечір одна тільки артист, звичайно трохи томить слухачів своєю одноманітністю. Однак цього не можна сказати про Дору Калинівну, відому артистку „Кві про кво" і „Банди", що давала 27. ц. м. свій рецитаційний вечір у салі Театру Ріжнородностей. Ця високо інтелігентна артистка зуміла ввесь час тримати численну публику в зацікавленні й навіть мусіла додати пару надпрограмових рецитацій. Артистка, крім прекрасних дикцій, має ще ту прикмету, що вміє вчутися в психольогію окремих типів, відтворюючи їх з надзвичайною природністю. Нема у неї того надмірного патосу, яким звичайно переповнені польські рецитації. Калинівна уміє бути на сцені наївною дівчиною і заманерованою старшою панною. Слабше виходять у неї польські народні пісеньки. Зате рецитації, оперті на жидівських мотивах і монольоги-ґротески мають цілу скалю тихого сентименту і правдивого гумору.

Цілий вечір був на високім мистецькім рівні. Жаль, що у нас досі не повстав тип такого драматичного мистецтва. **р. п.**

З кіна.

КІНО АПОЛЬЬО: „НЕДОКІНЧЕНА СИМФОНІЯ".

Нова фільма, зроблена з нагоди роковин Шуберта. Вона основана на одному моменті з життя великого німецького композитора, звязаного з композицією „Недокінченої симфонії". Тоді, коли він імпровізував цю симфонію, підчас його гри в одному місці зареготалась мадярська графиня Естергазі. Був це страшний удар для вражливого мистця. На жаль, не знаємо точного життєпису Шуберта, щоб ствердити, чи справді після цього інциденту, вустрівся він з мадярською графинкою серед таких обставин, як це бачимо у фільмі. А всеж фільма передає життя Шуберта так живо, що маємо враження правдивої біографії. Композиції вплетені тут дуже вміло, не механічно, як це роблять звичайно звукові фільми, де на перше місце виступає музика, а текст є тільки дочіпкою, здебільша мало дотепною. Фільма утримана в тоні приємної, зворушливої драми, переплітаної погідними епізодами. Головні ролі грають: визначний артист Ганс Ярай і Марта Еґерт. Ярай мав в собі всю поваґу та ніжність молодого композитора, Еґерт — темперамент і ґарний голос. Використаний тут відомий „хор хлопців" із Відня та симфонічна орхестра.

Нові книжки й журнали.

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗА ПЯТЬ ЛІТ ЙОГО ІСНУВАННЯ (13. III. 1930 — 13. III. 1935). Варшава 1935. Стор. 24, ф. 8°. Книжку зладили директор Інституту проф. О. Лотоцький і секретар проф. д-р Роман Смаль-Стоцький.

Дописи.

ЯВОРІВ.

Повітова нарада в справі голоду. Комітет Допомоги голодним скликав дня 18. березня нараду представників сіл і міста в справі голоду. На нараду прибуло ок. 150 осіб, переважно з кружків „Сільського Господаря". Метою наради було поінформувати повіт про всі дотеперішні заходи Комітету в справі допомоги голодним і на засіви та дістати від делеґатів точне звідомлення про ситуацію на місцях. На салі був присутній делеґат старостева п. Новосельський. — Про дотеперішні старання Комітету реферували о. Е. Ломницький, голова Філії „Сільського Господаря" і д-р М. Фільц, голова Комітету. З їхніх звідомлень присутні довідалися, що Комітет зачав широку акцію в справі допомоги в краю при помочі преси та окремих візов-прохань, висланих до поодиноких груп кооперативних і культурно освітніх організацій. Окремо звернувся Комітет до Рільничої Палати у Львові та до Воєвідства в справі допомоги харчами, насінням і дозволу на переведення збірки в повітах львівського Воєвідства. Старання Комітету, підтримані широ пресою, принесли вже деякі успіхи. До Українбанку „Народній Дім" в Яворові вплинуло вже понад тисяч золотих готівкою і крім цього кілька харчевих пачок на поодинокі адреси голодних. Збірки натурадій не зголошено ще Комітетові з ніякого повіту, крім Сокаля, який переводить збірку від 25. III. до 8. IV. Комітет перевів при помочі кружків „Сільського Господаря" евіденцію голодних і запотребування насіння. Стверджено, що перші вістки преси подали мінімальний засяг катастрофи. Дійсний стан є багато грізніший. Це можна було ствердити і з цифр, які зібрав Комітет, і з голосів поодиноких членів наради. Навіть десять до двацять-морґові господарі не вживають від осени хліба, а живуть бараболею; бідніші — буряками, капустою або юшкою з води та дрібки муки. Цілі села не мають уже навіть бараболі. Жебранина, тиф, важка жура за те, чим обсіяти поле з весною — оце ті чорні хмари що нависли над повітом. Не зважаючи на заходи Комітету через Українську Парляментарну Репрезентацію в компетентних чинників, з селян і міщан далі стягають ріжні податкові належитости, доручають накази заплати, що збільшує ще кошти самої належитости. Це збільшує недолю населення яке попадо в крайню розпуку. Село дійсно гине! І це не реторична фраза а дійсна правда. Деяку допомогу дало старостство (сіль, бараболя, трохи зерна) та вона така незначна в порівнанні з потребами що виглядає немов капля води, пущена на розпалений до білого камінь. Ті цифри про допомогу, що їх недавно оголосила одна пресова агенція, яку Львівське Воєвідство призначило яворівському повітові, відносяться до передніvку з 1934 р., а не до теперішнього голоду. Зайве булоб на цьому місці подавати голоси всіх промовців. Усі вони були згідні в одному, що Яворівщину без значнішої допомоги з краю жде чорна година! На закінчення цеї наради ухвалено оці резолюції: Зібрані на нараді дня 18. березня представники яворівського повіту: 1) стверджують, що минулорічні сильні приморозки на весні та слоти в літі знищили пільні плоди і внаслідок цього яворівський повіт навістила катастрофа голоду; 2) з подякою одобрюють дотеперішні заходи філії „Сільського Господаря" та створеного при ній Комітету допомоги голодним і просять цю працю далі продовжати; 3) стверджують, що катастрофи голоду не дасться побороти місцевими засобами і тому ще раз відносяться до цілого краю з проханням допомоги; 4) стверджують, що крім наглої допомоги голодним треба постаратися про засоби на весняні засіви; 5) звертаються до компетентних урядових чинників, щоб вони приділили відповідні засоби харчеві та насіння, щоб відписали всі залеглі по кінець 1934 р. податки, щоби здержали стягання з дрібного ремісництва оплат за ремісничі карти та щоби збільшили санітарні заходи в цілі забезпеки населення перед епідеміями.

СТРИЙ.

Концерт в честь Шевченка. Філія „Просвіти" у Стрию влаштувала 17. III. два концерти в честь Шевченка: один вполудне для селян і повіту, другий вечором для місцевого громадянства. На обох концертах виступали нагороджені в недавнім конкурсі хорів пять селянських хорів. Замітна була одна новість: на полудневім популярнім концерті брали участь члени читалень „Просвіти" в дискусійнім рефераті про значіння культу Т. Шевченка для українського народу. Члени читалень „Просвіти", учасники концерту на салі, викликувані просвітянським референтом, відповідали зі своїх місць на салі на поставлені питання. Було це рід показової лекції, як слід вести виховну просвітянську роботу на місцях. Виконання всіх точок програми на обох концертах гідне похвали.

Загальні збори „Міщанської Бесіди". Загальні Збори Т-ва „Міщанська Бесіда" в Стрию відбулися під проводом сеніора д-ра А. Гарасимова, 24. ц. м. після попередньої анкети дня 17. березня. В склад нового виділу ввійшли: Микитка Иосиф — голова; виділові: Рудницький Іван старш., Микитка Юліян, Гаруя Антін, Дубик Павло, Шепета Антін, Дзюбик Роман; заступники: Вершук Михайло, Сенів Михайло, Тиховович Василь; контр. комісія: Красінський Иосиф, Неговяч Андрій.

Заг. Збір. „Нар. Дому". Дня 25. III. відбувся Заг. Збір Т-ва „Нар. Дім" у Стрию. Учасників Збору було поважне число, бо 67 членів, хід збору діловий і поважний. Між іншим збоніфіковано долярові вкладки щадників по 7 зол. за доляр, що свідчить про раціональну господарку установи.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. И. Стадника.

Ніжанковичі:

30. III. „Тричі повінчані".
31. III. „Залізна Острога".

З Ніжанкович театр загостить тільки на 5 вистав до Перемишля, де виставить премієру „Те, що найважніше" — для одних комедія для других драма на 4 дії Н. Евреїнова в перекладі і постановці Иосипа Стадника.

Великий Міський Театр.

Субота, 30. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванацятою".
Неділя, 31. III. год. 3·30 веч. „Роскішна дівчина".
Неділя, 31. III. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 30. III. год. 7·30 веч. „Подружний метч".
Неділя, 31. III. год. 7·30 веч. „Подружній метч".

Кіна.

АДРІЯ: „Між небом і землею" та додаток.
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Нові люди" (Песня о щасті).
ВАНДА: „Дівчина з над Волги", „Американська трагедія".
ҐРАЖИНА: „Королева Христина" (Ґрета Ґарбо).
КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Мекдональд).
КОЛІСЕЙ: „Злодій сердець", ревія „Хай живе спорт".
КОПЕРНИК: „Клеопатра" та найновіший тижневик.
МАРУСЕНЬКА: „Клеопатра" та найновіший тижневик.
МІРАЖ: „Щойно вчора".
МУЗА: „Весняний вальс", „Твої уста говорять неправду".
ПАКС: „Історія душі", Тижн. ПАТ-а.
ПАЛЯС: „Антко-поліцмайстер" (Димша).
ПАН: „Кохання Фрайляйн Доктор", „Створена до цілування".
РАЙ: „Родина Ротшильдів".
СВІТ: „Син Кінг-Конга", комедія „Князь Аркадії".
СОНЦЕ: „Відважний хлопець" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Тіні Бродвею", ревія „Лет у стратосферу".
УТІХА: „Білий птах" і ревія.
ХИМЕРА: „Світ іде вперед".

Закордонне радіо.

Субота, 30. березня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Спів. ресіталь Траяна Гроваnеску, 16·35 Трубна музика, 19·05 Ходи й будь моїм пасажиром — радіопопурі В. Грубого, 22·20 Красенди в музиці, **Братислава** (298,8) 17·15 Нар. слов. пісні, 20·30 Попурі оперетох. **Брно** (325,4) 17·05 Спів, 20·15 Мор вок. квартет, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. муз., 17·05 Форт. ресіталь Ґвельгофера, 19·10 Вес. авдиція, **Париж** (1648) 13·15 Популярна музика, 16·00 Для дітей, 20·41 Літ. фраґм. 21·15 „Гофманові казки" оп. Офенбаха, **Білгород** (437,3) 13·15, 18·30 Спів, 20·50 Вечір нар. музики й пісні, **Берлін** (356,7) 16·00 Розр. концерт, 19·00 Клясична музика, 20·00 „Єгипетська Олена" оп. Ришарда Штравса, **Гайльсберґ** (291) 19·10 Нім. романтики в музиці, 20·15 „Ґаспароне" оп. Мілекера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 20·10 Радіокаруселя, вес. вечір, **Кельн** (455,9) 18·15 Нар. муз. Парагваю, 20·10 Світ опери — концерт, **Ляйпціґ** (382,2) 16·00 Танці та пісні ріжних народів, **Мінхен** (405,4) 13·25, 18·20 Популярна й камер. музика, **Будапешт** (550,5) 12·05, 17·30 Музика, 19·40 Мад. пісні, 21·10 Муз. пародії, 22·35 Арфа, скр., клярнет, **Мілано** (368,6) 11·30, 17·05 Легка й танк. музика, 21·00 „Орфей" оп. Монтеведі, **Рим** (420,8) 13·05, 19·00 Легка музика, 21·00 Опера.

Неділя, 31. березня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Форт. квінтет, 12·20 Легка музика, 15·30 „Иоганес-Пасіон" Баха, 21·00 Бахові твори, **Кошиці** (259,1) 17·55 Циг. музика, **Прага** (470,2) 9·15 Фр. музика, 10·00 Сальон. музика, **Білгород** (437,3) 15·30 Пісоньки, 18·30 Скрипка, **Берлін** (356,7) 14·15 Твори Генр. Марто (скр., форт., флет, альтівка), 19·00 Солісти, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·00 Виступ скандинавських артистів (пісні, муз.), 20·00 Вес. вечір, **Кельн** (455,9) 16·00 Концерт (сп., муз.), **Ляйпціґ** (382,2) 11·00 Кантата Баха „Вас Гот тут, дас іст вольґетан", 14·50 Хор. пісні Шуберта, **Штутґарт** (522,6) 15·00 Альпейська нар. музика, 20·00 Оп. вечір, 22·30 Шуманові пісні, **Будапешт** (550,5) 12·30 Вок. муз. поранок, 17·00 Циг. музика, 18·30 Форт., 19·45 Оперетові мельодії, **Мілано** (368,6) 20·45 „Люна Парк" оп. Льомбарда й Ранцаті, **Рим** (420,8) 17·00 Опера або концерт, 20·45 „Віденки" оп. Легара.

Львівське радіо.

Субота, 30. березня 1935.

6·30 Раніщня авдиція, 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Концерт сальон. музики, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·00 Полудн. денник, 13·00 Твори на віоля да ґамба в супр. форт., 13·25 Китиця шлеських пісень, 13·45 Польська морська торговля, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Присяжна музика в гр. пл., 14·45 Характеристичні твори в гр. пл., 15·30 Рецитації поезій, 15·45 Концерт орхестри, спів, 16·30 Технічна скринька, 16·45 Пісні (Зніч) у супр. форт., 17·00 „Бережани — місто над ставом", 17·10 Найновіші гр. пл., 17·50 Гутірка Бр. Вінавера, 18·00 Театр Уяви: авд. для дітей „Подорож на киті", 18·30 Перед сезоном рух. гор (спорт. фейл.), 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Увертюри в легкій музиці в гр. пл., 19·0/ У гарний ювилей льв. школи, 19·25 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Твори на скр., 19·50 Актуальний фейл., 20·00 Мікро-Мюзик-Ексцентрик ам. муринська авдиція, 20·45 Веч. денник, 20·55 У музею заслужених польок, **21·00 Симф. концерт Марії Сокіл під дир. А. Рудницького**, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 У 110-ті роковини народин Мавр. Иокая, 22·30 „Віленська Зазуля", 23·05 Танк. музика.

Неділя, 31. березня 1935.

9·00 Раніщня авд., 10·00 Музика з гр. пл., 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Сільва рерум, мист. життя, 12·15 Муз. поранок (орх., хори, Арґасінська сопран, Добош тенор, Мосаковський бас); у перерві фраґм. з траґ. „Пентезилея" Кляйста, 14·00 Здоровлю тебе гр. пл., 15·00 Весняні праці в лісі, 15·15, 15·35 Музика на клярнеті й гармонії, 15·12 Огляд ринків рільних продуктів, 15·45 Контроля молочности осн. умовина плекання, 16·00 Концерт солістів, 16·40 Фраґм. із книжки Р. Ляндава „Падеревський", 17·00 Концерт сальон. музика, 17·40 Загадки для дітей, 17·50 Курити, чи не курити?, 18·00 Вок. муз. концерт (теоля — новий інструмент), 18·45 Життя молоді, 19·08 Спортові вістки, 19·13 Муз. з гр. пл., 19·45 Місто, яке проковтує пуща, 20·00 Легка музика, вок. концерт, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Зорі екрану (гр пл.), 21·30 Що читати (белетр. новини), 21·45, 21·46 Спорт. вістки, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Композиторський концерт Фел. Нововейського, 23·05 Легка музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·90—2·00, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінґи 25·30—25·60, австр. шілінґи 99·50—100·00, чеські корони 21·60—22·00, рум. леви 32·00—35·00, ліри 44·00—45·00.

Золото: Доляри 8·93—8·97, Франки фр. 34·20—34·80, Дукати 81·50—82·00, Корони 36·10—36·80, Рублі 45·50—46·20.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·35, Фльорени 0·85, 1 ґр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 45·00—47·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—46·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—49·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·50—54·00, 4 проц. Б. Г. К. 62·00—63·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—64·00, 4 проц. позичка м. Львова 45·00—46·00.

Премівки.

Долярівки 53·00—54·50, Інвестиційні 112·50—115·50, Будівельна 46·00—47·50.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас	Підволочиська від	до	льоко Львів від	до
Сімя конопляне			23·25	25·50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 29. березня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів
1 кг. масла франко маґазин	2·30 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·20—2·25 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло та яйця слаба, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 29 березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол
Молоді кури	I. кл.	„	0·85 „
Старі „	„	„	0·75 „
Підгодов. індики	„	„	1·10 „
„ індички	„	„	1·30 „
Пантарки	„	„	1·30 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.